

Liite: Opetushallituksen mallilausekkeet informointivelvoitteen toteuttamiseksi varhaiskasvatuksen tietovarannosta (Varda) / varhaiskasvatuksen piiriin kuuluvat lapset

Kunnat, kuntayhtymät, *yksityiset varhaiskasvatuksen palveluntuottajat* sekä Opetushallitus toimivat varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardassa yhteisrekisterinpitäjinä. Yhteisrekisterinpitäjien vastuut ja tehtävät on jaettu niin, että kuntien, kuntayhtymien *ja yksityisten palveluntuottajien* vastuulla on rekisteröityjen informoiminen Vardaan tallennettavien tietojen osalta. Yhdenmukaistaakseen informoimiseen liittyviä käytäntöjä ja tietosisältöä Opetushallitus on tuottanut mallilausekkeitä, joita kunnat, kuntayhtymät *ja yksityiset palveluntuottajat* voivat hyödyntää informoidessaan rekisteröityjä ja näiden huoltajia.

Informoinnin toteuttamisen ajankohta

Jos **rekisteröidyistä kerätään tietoja ensimmäistä kertaa** kunnan, kuntayhtymän *tai yksityisen varhaiskasvatustoimijan rekisteriin/operatiiviseen* varhaiskasvatuksen tietojärjestelmään, tietojen keräämisen yhteydessä on myös kerrottava tietojen siirtämisestä/tallentamisesta Vardaan. Tietoja kerätään tallennettavaksi Vardaan *kunnista ja kuntayhtymistä* 1.1.2019 lähtien *ja yksityisiltä palveluntuottajilta* 1.1.2020 lähtien. Tietoja kerätessä on huolehdittava informointivelvoitteen toteuttamisesta.

Tietojen tallentaminen integraation kautta

Jos **rekisteröidystä on jo kerätty tietoja** kunnan, kuntayhtymän *tai yksityisen* varhaiskasvatuksen palveluntuottajan omaan operatiiviseen varhaiskasvatuksen tietojärjestelmään, tietojen siirtämisestä Vardaan on erikseen informoitava ennen siirron/tallentamisen tekemistä. Tietojen siirto/tallentaminen Vardaan aloitetaan kunnan, kuntayhtymän *tai yksityisen palveluntuottajan* ja varhaiskasvatusjärjestelmän järjestelmätoimittajan kanssa sovittuna ajankohtana, kuitenkin *kunnissa ja kuntayhtymissä* 1.1. – 30.4.2019 välisenä aikana *ja yksityisillä palveluntuottajilla* 1.1.-30.4.2020 välisenä aikana. Informoimisesta tulee huolehtia ennen siirron/tallentamisen aloittamista.

Tietojen tallentaminen käyttöliittymän kautta

Jos **rekisteröidystä on jo kerätty tietoja** kunnan, kuntayhtymän *tai yksityisen palveluntuottajan käsittelyä varten esim. erilliseen rekisteriin*, tietojen tallentamisesta käyttöliittymän kautta Vardaan on erikseen informoitava ennen tallentamisen aloittamista. Tietojen tallentaminen Vardaan aloitetaan *kunnassa ja kuntayhtymässä* 1.1. – 30.4.2019 välisenä aikana *ja yksityisillä palveluntuottajilla* 1.1.-30.4.2020 välisenä aikana. Informoimisesta tulee huolehtia ennen tallentamisen aloittamista.

Mallilausekkeet ja niiden käyttö

Informointivelvoite on mahdollista toteuttaa esimerkiksi kunnan *tai kuntayhtymän tai yksityisen palveluntuottajan* hyödyntämässä tietojärjestelmässä sisäänrakennettuna toiminnallisuutena tai käyttöliittymänä. Mikäli informointia ei vielä ole mahdollista toteuttaa verkkopalveluna *tai muutoin digitaalisesti*, mallilausekkeet voi ottaa osaksi rekisteröityjen informoimista koskevaa materiaalia, esim. varhaiskasvatuksen verkkosivuilla julkaistavassa tietosuojaselosteessa *tai huoltajille jaettavassa paperimuotoisessa materiaalissa*.

Jos kunnassa, kuntayhtymässä *tai yksityisellä varhaiskasvatustoimijalla* on jo laadittuna tietosuojaseloste, joka koskee varhaiskasvatusta koskevien tietojen keräämistä kunnan, kuntayhtymän *tai yksityisen varhaiskasvatustoimijan* itse ylläpitämään operatiiviseen tietojärjestelmään, Vardaa koskevat

mallilausekkeet voidaan sisällyttää ko. tietosuojaselosteeseen. Vardaa koskeva informointi voidaan toteuttaa myös erikseen. Tärkeää on, ettei Opetushallituksen mallilausekkeitä poisteta tai muuteta. Mikäli huomaat mallilausekkeissa virheitä tai epätarkkuuksia, niin olethan yhteydessä Opetushallitukseen. Jos käytät mallilausekkeitä asiakirjapohjalla, muutathan kaikki tekstilinkit suoriksi hyperlinkeiksi.

Toimintaohje keltaisella merkittyjen tekstien kohdalla:

- valitse tekstivaihtoehdoista kunnallesi, kuntayhtymällesi *tai yksityiselle palveluntuottajallesi* sopivin ja
- poista ylimääräinen teksti sekä tekstiin liittyvä ohje.

Opetushallitus täydentää näitä mallilausekkeitä viimeistään kesällä 2020, jolloin mallilausekkeisiin lisätään varhaiskasvatustoimijan henkilöstöä ja lapsen huoltajia koskevat tiedot.

Mallilausekkeet:

Informointivelvoitteen edellyttämä tieto	Artiklan kohta: Kun henkilötietoja kerätään suoraan rekisteröid yltä	Artiklan kohta: Kun tietoja ei ole saatu rekisteröid yltä	Opetushallituksen mallilausekkeet Vardan osalta
Informoinnin kohteena oleva rekisteröityjen ryhmä			Varhaiskasvatuksen piirissä olevat lapset (<i>informointi kohdistetaan lasten vanhemmalle tai muulle huoltajalle</i>)
Rekisterin nimi			Varhaiskasvatuksen tietovaranto ("Varda") Lisätietoja Vardasta löytyy Opetushallituksen verkkopalvelusta osoitteesta https://oph.fi/fi/palvelut/varhaiskasvatuksen-tietovaranto-warda ja https://oph.fi/sv/tjanster/informationsresursen-inom-smabarnspedagogikens-warda
Rekisterinpitäjän ja tapauksen mukaan tämän mahdollisen edustajan (4(17) artikla) identiteetti ja yhteystiedot	13.1(a)	14.1(a)	Yhteisrekisterinpitäjinä: 1 Opetushallitus Osoite: PL 380, 00531 Helsinki Käyntiosoite: Hakaniemenranta 6 Sähköposti: kirjaamo(at)oph.fi Puhelin: 029 533 1000 (keskus) Rekisterinpitäjän edustaja: Kukka-Maaria Berg, projektipäällikkö, tietohallinto, Opetushallitus 2 Lahti, Lahden vapaaseurakunta Yhteystiedot: Katariina Kalenius Käyntiosoite: Humpulankatu 15, 15110 Lahti Sähköposti: katariina(at)paivakotipaaskynpesa.fi Puhelin: 0400-491728 Rekisterinpitäjän edustaja: Katariina Kalenius, Päiväkodin johtaja Päiväkotiki Pääskynpesä
Tapauksen mukaan mahdollisen	13.1(b)	14.1(b)	Jyrki Tuohela, tietosuojavastaava, Opetushallitus Osoite: PL 380, 00531 Helsinki Käyntiosoite: Hakaniemenranta 6

tietosuojavastaavan yhteystiedot			<p>Sähköposti: tietosuoja(at)oph.fi Puhelin: 029 533 1000 (keskus)</p> <p>Katariina Kalenius, tietosuojavastaava; Lahti, Lahden vapaaseurakunta Yhteystiedot: Lahden vapaaseurakunta Käyntiosoite: Humpulankatu 15, 15110 Lahti Sähköposti: katariina(at)paivakotipaaskynpesa.fi Puhelin: 0400-491728</p>
Henkilötietojen käsittelyn tarkoitukset sekä käsittelyn oikeusperuste	13.1(c)	14.1(c)	<p>Varda toimii varhaiskasvatuksen tietovarantona. Vardaa ylläpidetään osana erilaisista Opetushallituksen ylläpitämistä rekistereistä ja tietovarannoista koostuvaa rekisterikonaisuutta.</p> <p>Vardan tarkoituksena on</p> <ol style="list-style-type: none">1) mahdollistaa varhaiskasvatustietojen tietoturvallinen ja keskitetty sähköinen kokoaminen, käsittely ja luovuttaminen henkilön itsensä tai tämän laillisen edustajan ja tietoja tarvitsevien viranomaisten ja tutkijoiden käytettäväksi;2) turvata laissa määriteltyjen varhaiskasvatustietojen yhdenmukaisuus ja luotettavuus sekä tehostaa hallinnon toimintaa;3) edistää oikeaan ja riittävään tietoon perustuvaa varhaiskasvatuksen kehittämistä ja päätöksentekoa. <p>Viranomaiset voivat käyttää lakisääteisten tehtäviensä hoitamiseksi tarpeellisia Vardaan tallennettuja tietoja. Vardaan tallennettuja tietoja voidaan käyttää lisäksi varhaiskasvatuksen arvioinnissa, tilastoinnissa, seurannassa ja tutkimuksessa.</p> <p>Oikeusperusteet Lakisääteinen velvoite (tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1c). Käsittely perustuu seuraavaan lainsäädäntöön: Varhaiskasvatuslaki (540/2018)</p> <p>Oppijanumerorekisterin tietosuojaseloste: https://opintopolku.fi/wp/tietosuojaseloste/oppijanumerorekisterin-tietosuojaseloste/</p>
Jos käsittely perustuu oikeutettuun etuun (6.1(f)), rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutetut edut	13.1(d)	14.2(b)	-
Kyseessä olevat henkilötietoryhmät <i>Ryhmä 1 Varhaiskasvatuksessa olevat lapset Ryhmä 2. Varhaiskasvatuksen henkilöstö Ryhmä 3 Varhaiskasvatuksessa olevan lapsen vanhempien tai muiden huoltajien tiedot</i> OHJE: Mikäli kunta, kuntayhtymä tai	-	14.1(d)	<p>Ryhmä 1 Varhaiskasvatuksessa olevat lapset:</p> <p>Opetushallituksen ylläpitämän oppijanumerorekisterin kautta Vardaan yhdistettävät rekisteröidyn henkilötiedot:</p> <ul style="list-style-type: none">• nimi, oppijanumero ja henkilötunnus tai muu vastaava yksilöintitieto, kansalaisuus, sukupuoli, äidinkieli ja tarpeelliset yhteystiedot. <p>Yksityinen palveluntuottaja siirtää/tallentaa Vardaan seuraavat henkilötiedot:</p> <ul style="list-style-type: none">• nimi, henkilötunnus, oppijanumero, äidinkieli, kotikunta ja yhteystiedot;• toimipaikka, jossa lapsi on varhaiskasvatuksessa;• 17 §:ssä tarkoitetun hakemuksen toimittamispäivämäärä;

<p>yksityinen palveluntuottaja ei ole saanut käsiteltäviä tietoja suoraan rekisteröidyltä tai lapsen huoltajalta tai muulta lailliselta edustajalta (14 artikla), tulee rekisterinpitäjän informoida rekisteröityä käsiteltävistä henkilötietoryhmistä, sillä tällä ei ole tietoa siitä, mitä häntä koskevia tietoja rekisterinpitäjä käsittelee.</p> <p>Tällöin rekisteröidylle ja tämän huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle toimitetaan tieto muista lähteistä kerätyistä henkilötiedoista.</p>			<ul style="list-style-type: none">• 18 §:ssä tarkoitetun päätöksen tai sopimuksen alkamis- ja päättymispäivämäärä;• varhaiskasvatusoikeuden tuntimääräinen laajuus ja sen käyttöön liittyvät tiedot;• tieto varhaiskasvatuksen järjestämisestä vuoroitona;• varhaiskasvatuksen järjestämismuoto. <p>Muista mahdollisista lähteistä kerätyt Vardaan tallennettavat henkilötiedot:</p> <p>Henkilötunnuksen käsittelylle on laissa säädetty peruste.</p> <p>Erityisiä henkilötietoja ei kerätä. Julkisuuslain 24 §:n mukaisia salassa pidettäviä henkilötietoja ei käsitellä.</p>
<p>Henkilötietojen vastaanottajat tai vastaanottajaryhmät</p>	13.1(d).	14.1(e)	<p>Viranomaiset, joille luovutetaan henkilötietoja varhaiskasvatustietojen luovutuspalvelun avulla:</p> <p><i>Ryhmä 1 Varhaiskasvatuksessa olevien lasten tietoja:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• Kansaneläkelaitos <p>Ajantasaiset tiedot säännönmukaisista luovutuksensaajista löytyvät osoitteesta https://confluence.csc.fi/display/OPHPALV/Varhaiskasvatuksen+tietovaranto</p> <p>Henkilötietoja voidaan luovuttaa tieteellisiä tutkimuksia varten.</p> <p>Viranomaisten on viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (21.5.1999/621) mukaan annettava tieto julkisesta asiakirjasta pyytäjälle, vaikka asiakirja sisältäisi henkilötietoja.</p> <p>Tietoja ei luovuteta suoramarkkinointiin, puhelinmyyntiin, osoitepalveluun eikä markkina- ja mielipidetutkimuksiin.</p> <p>Vardan ylläpitoon ja kehittämiseen osallistuvat palveluntarjoajat pääsevät tarkastelemaan rekisterin sisältämiä henkilötietoja Opetushallituksen määrittämässä laajuudessa.</p>
<p>Tiedot tietojen siirrosta kolmansiin maihin ja tiedot käytettävistä suojaustoimista (sis. tiedon komission tietosuojan riittävyttä koskevasta päätöksen olemassaolosta tai puuttumisesta) ja keinot saada kopio tai tieto niiden sisällöstä.</p>	13.1(f)	14.1(f)	<p>Tietoja ei siirretä EU:n tai ETA:n ulkopuolelle eikä kansainvälisille järjestöille</p>

Henkilötietojen säilyttämisaika tai, jos se ei ole mahdollista, tämän ajan määrittämiskriteerit	13.2(a)	14.2(a)	Lasta koskevat tiedot säilytetään tietovarannossa, kunnes viisi vuotta on kulunut sen kalenterivuoden päättymisestä, jona lapsen 12§:ssä tarkoitettu oikeus varhaiskasvatukseen päättyi. Oppijanumero sekä ne yksilöivät tunnistetiedot, joiden perusteella oppijanumero on annettu, säilytetään pysyvästi. Henkilötiedot, joiden säilytysaika on päättynyt, hävitetään rekisteristä vuosittain.
Rekisteröidyn oikeudet	13.2(b)	14.2(c)	Oikeus saada tietoa henkilötietojen käsittelystä ja saada pääsy Vardaan tallennettuihin henkilötietoihin (15 artikla) <ul style="list-style-type: none">• Varhaiskasvatuksen luovutuspalvelun katselukäyttöliittymän kautta (<i>käyttöönoton arvio: vuosi 2020</i>)• Tietoja voi pyytää toimittamalla Opetushallitukselle seuraavan lomakkeen https://confluence.csc.fi/download/attachments/64962405/Rekisteritietojen-tarkastus-suomenkielinen.docx?version=1&modificationDate=1527067115177&api=v2 Oikeus Vardaan merkittyjen tietojen oikaisemiseen (16 artikla) <ul style="list-style-type: none">• Oikaisupyynnön osoitetaan ensisijaisesti kunnalle/kuntayhtymälle/yksityiselle palveluntuottajalle.• Oikaisupyynnön osoitetaan sähköpostilla päiväkodin johtajalle, joka ohjaa sen edelleen oikealle taholle.• Oikaisupyynnön voidaan tehdä myös Opetushallitukselle, joka ohjaa sen edelleen oikealle kunnalle/kuntayhtymälle/yksityiselle palveluntuottajalle. Oikaisuvaatimukset Opetushallitukselle tehdään lomakkeella https://confluence.csc.fi/download/attachments/64962405/Rekisteritietojen-korjaus-suomenkielinen.docx?version=1&modificationDate=152706715723&api=v2 Oikeus käsittelyn rajoittamiseen Vardassa (18 artikla) <ul style="list-style-type: none">• Henkilötietojen käsittelyn rajoittamista koskeva kirjallinen vaatimus on toimitettava Opetushallitukselle
Jos käsittely perustuu suostumukseen 6.1.a art. (tai nimenomaiseen suostumukseen 9.2.a art.), tieto oikeudesta peruuttaa suostumus milloin tahansa	13.2(c)	14.2(d)	-
Oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle	13.2(d)	14.2(e)	Rekisteröidyllä on oikeus tehdä kantelu tietosuojavaltuutetulle.
Onko henkilötietojen antaminen lakisääteinen tai sopimukseen perustuva vaatimus tai sopimuksen tekemisen edellyttämä vaatimus sekä onko rekisteröidyn pakko toimittaa henkilötiedot ja tällaisten	13.2(e)	-	Varhaiskasvatuslain (540/2018) 68 §:n mukaan kunnalla, kuntayhtymällä ja yksityisen palvelun tuottajalla on velvollisuus tallentaa tietovarantoon lain 70 §:ssä tarkoitettujen varhaiskasvatusta koskevat tiedot tuottamansa palvelun osalta.

tietojen antamatta jättämisen mahdolliset seuraamukset			
Tiedot siitä, mistä henkilötiedot on saatu sekä tarvittaessa siitä, onko tiedot saatu yleisesti saatavilla olevista lähteistä	-	14.2(f)	Vardaan tallennettavat tiedot saadaan <ul style="list-style-type: none">• Kunta, kuntayhtymät ja yksityisen palvelun tuottajat• Väestörekisterikeskus
Tiedot automaattisen päätöksenteon, ml. profiloinnin olemassaolosta, sekä ainakin näissä tapauksissa merkitykselliset tiedot käsittelyyn liittyvästä logiikasta samoin kuin kyseisen käsittelyn merkittävyys ja mahdolliset seuraukset rekisteröidylle	13.2(f)	14.2(g)	Tietoja ei käytetä automaattisessa päätöksenteossa tai profiloinnissa.